

Lekcja 2

Polska! Biało-czerwoni! *Poland! The white and reds!*

Text and vocabulary

Gorące tytuły prasowe dziennikarzy sportowych

Polscy koszykarze poznali rywali
Pierwsze zwycięstwo po serii porażek
Niemieccy pływacy wciąż liczą się w grze o finał
Triumfatorzy biegu Konstytucji 3 Maja
Na stadionie znowu więcej było kiboli niż kibiców
Posypały się żółte i czerwone kartki
Polska! Biało-czerwoni!

Vocabulary

bieg <i>m</i>	race, run
finał <i>m</i>	final
kibol <i>m</i>	hooligan (about a sport fan)
koszykarz <i>m</i>	basketball player
pływak <i>m</i>	swimmer
porażka <i>f</i>	defeat
posypać się <i>v perf.</i>	to rain down, to inundate with
rywal <i>m</i>	rival

seria <i>f</i>	series
triumfator <i>m</i>	winner, victor
zwycięstwo <i>n</i>	victory

Phrases

czerwona kartka <i>f</i>	red card
gorący tytuł <i>m</i>	top headline
liczyć się <i>v imperf.</i> w grze	to be a force to be reckoned with in the game
żółta kartka <i>f</i>	yellow card

Exercises*Vocabulary*

bohater <i>m</i>	hero
kara <i>f</i>	penalty, punishment
maraton <i>m</i>	marathon (race)
miłośnik <i>m</i>	enthusiast, lover
okazać się <i>v perf.</i>	to turn out
okrzyk <i>m</i>	shout
olimpiada <i>f</i>	the Olympics
pokonać <i>v perf.</i>	to defeat, to overcome
półfinał <i>m</i>	semi-final
popatrzeć <i>v perf.</i>	to admire
przegrać <i>v perf.</i>	to lose
szalik <i>m</i>	scarf
szyja <i>f</i>	neck
taktyka <i>f</i>	tactics
trasa <i>f</i>	route, course
uczestnik <i>m</i>	participant
wokół <i>praep.</i>	around
wygrać <i>v perf.</i>	to win
zabraknąć <i>v perf.</i>	to be lacking, to be short of

zaufać <i>v perf.</i>	to trust
związany <i>adi.</i>	tied
zawodnik <i>m</i>	competitor
zwyćzyć <i>v perf.</i>	to win, to prevail

Phrases

mistrzostwa <i>n pl świata</i>	world championships
wskazywać <i>v imperf. na to, że</i>	to show that, to indicate that

EXERCISE 1. Match the press headlines with the correct excerpts.

Tytuły	Tekst
Polscy koszykarze poznali rywali	Wszystko wskazuje na to, że miłośnicy niemieckiego stylu pływania będą mieli na co popatrzeć. Niemcy nie mają zamiaru przegrać.
Pierwsze zwycięstwo po serii porażek	Pięciu zawodników z powodu kar za żółte i czerwone kartki nie zagra w półfinałach piłkarskich mistrzostw świata.
Niemieccy pływacy wciąż liczą się w grze o finał	Kibice tak długo czekali na tę chwilę, że gdy wreszcie ich drużyna zwyciężyła, nie mogli w to uwierzyć.
Triumfatorzy biegu Konstytucji 3 Maja	Najpoważniejszym rywalem Polski w eliminacjach do olimpiady okazali się Kubańcy.
Na stadionie znowu więcej było kiboli niż kibiców	Pięciokilometrową trasę warszawskiego maratonu pokonało 1700 uczestników i wszystkich możemy nazwać bohaterami.
Posypały się żółte i czerwone kartki.	Biało-czerwoni nie zaufali taktyce swojego trenera i okrzyku „biało-czerwoni!” zabraknie na mistrzostwach.
Polska! Biało-czerwoni!	Można ich poznać po dwumetrowych szalikach związanych wokół szyi.

EXERCISE 2. Find the odd word out.

- a) piłkarz pływak koszykarz bohater
- b) zwyciężać wygrać przegrać triumfować
- c) mistrzostwa zawody olimpiada stadion
- d) rywal miłośnik fan kibic

Grammar

■ *Compound numeral adjectives*

Compound numeral adjectives, e.g. **pięciokilometrowy**, **dwumetrowy**, **półtoragodzinny**, **dwudziestoczerogodzinny** are always spelt as one word and inflected like any other adjective. We use them to define distance and time. The first element is always a numeral and takes the following forms:

(1) **jedno-**, (2) **dwu-**, (3) **trzy-**, (4) **cztero-**, (5, 6, 7)... **pięcio-**, **sześćio-**, **siedmio-... stugodzinny**.

Exercises

EXERCISE 3. Complete the sentences with the correct compound adjectives.

Write the numbers in full.

(42 km) maraton ukończyło tysiąc maratończyków.

(10 km) biegi organizowane są od lat w wielu miastach Polski.

(2h) mecz między Francją a Hiszpanią obejrzały setki miłośników tenisa.

Zawodnicy (100 m) dystans pokonują w mniej niż 10 sekund.

(1,5 h) mecz zakończył się zwycięstwem Irlandii.

Zakończyła się (90 min.) transmisja meczu piłki nożnej.

Text and vocabulary

Kibice kontra kibole

Kibic to ktoś, kto kocha sport lub wybraną dyscyplinę sportową. Zwykle jest wierny jednemu zespołowi na skalę lokalną i drużynie reprezentacji kraju na skalę międzynarodową. Jest w stanie pokonać setki kilometrów i spędzić wiele godzin kibicując swojej drużynie najpierw na eliminacjach, a potem na różnego rodzaju zawodach: mistrzostwach, turniejach, igrzyskach olimpijskich, wyścigach. Prawdziwy kibic towarzyszy swoim zawodnikom nie tylko w dobrych, ale i w złych chwilach. Współczuje im porażek i gratuluje zwycięstw. To także ktoś, kto potrafi szanować i doceniać przeciwników.

A kibol? To na pewno ktoś, kto myśli, że jest kibicem, ale zamiast głośno śpiewać piosenki o swojej drużynie, dopingować zawodników do gry i współtworzyć wspaniałe widowisko, zazdrości zwycięstw innym, przeklina, wyzywa piłkarzy i kibiców drużyny przeciwnej, wszczynają awantury z policją, niejednokrotnie demoluje stadion i urządza niebezpieczne „zabawy” takie jak palenie szalików czy rzucanie racami.

Vocabulary

demolować <i>v imperf.</i>	to wreck, to vandalise
doceniać <i>v imperf.</i>	to appreciate
dopingować <i>v imperf.</i>	to cheer on, to encourage
dyscyplina <i>f (sportowa)</i>	discipline (sport)
kibicować <i>v imperf.</i>	to support
kontra <i>praep.</i>	versus
niejednokrotnie <i>adv.</i>	repeatedly
przeciwnik <i>m</i>	opponent
przeklinać <i>v imperf.</i>	to swear
raca <i>f</i>	flare, rocket
reprezentacja <i>f (np. kraju)</i>	team, squad (e.g. national)
rodzaj <i>m</i>	kind
rzucić <i>v imperf.</i>	to throw

skala <i>f</i>	scale
towarzyszyć <i>v imperf.</i>	to accompany
turniej <i>m</i>	tournament
urządzać <i>v imperf.</i>	to start, to organise
widowisko <i>n</i>	show, spectacle
współczuć <i>v imperf.</i>	to sympathise
współtworzyć <i>v imperf.</i>	to contribute to
wyścig <i>m</i>	race
wyzywać <i>v imperf.</i>	to call names, to abuse
zazdrościć <i>v imperf.</i>	to begrudge

Phrases

igrzyska <i>n pl olimpijskie</i>	the Olympic Games
na skalę lokalną / międzynarodową	on a local / international scale
towarzyszyć (+dat.) w dobrych i złych chwilach	to stand by somebody in good times or bad
wszczynać <i>v imperf.</i> awanturę	to start a brawl

Exercises

EXERCISE 4. Choose the right answer.

1. Prawdziwy kibic:
 - a. jest wierny swojemu krajowi
 - b. śpiewa piosenki patriotyczne
 - c. współtworzy widowisko sportowe
2. Przeciwnik w sporcie to:
 - a. kibol
 - b. przyjaciel
 - c. zawodnik innej drużyny
3. Wyścig to:
 - a. eliminacje do olimpiady

- b. konkurencja – kto pierwszy będzie na mecie?
 - c. coroczny turniej
4. Kibol:
- a. wszczynają awantury
 - b. sprzęta stadion
 - c. najgłośniej śpiewa

EXERCISE 5. Match the expressions with the correct category below (a sports fan or a hooligan).

wszczynają awantury, śpiewa piosenki, dopinguje swój zespół, współczuje porażek, zazdrości sukcesów przeciwnikowi, przeklina, wyzywa innych kibiców, jest agresywny, tworzy widowisko sportowe, pali szaliki, ogląda z zainteresowaniem zawody, rzuca racami

Co robi kibic?	Co robi kibol?

Grammar

■ Verbs which take the dative case

Some important verbs used in a sporting context take the dative case. Remember: **gratulować, dziękować, kibicować, współczuć, przyglądać się, zazdrościć, towarzyszyć + dative**. This inflection applies to the whole nominal group, i.e. adjectives, pronouns and numerals, as well as nouns, e.g.:

Komu gratulują kibice?

Gratulują swojemu ulubionemu zespołowi, swojej najlepszej drużynie, swojemu rodzinnemu miastu.

Komu współczujesz?

Współczuję znanemu zawodnikowi, znanej zawodniczce, moim ulubionym sportowcom.

The dative is also used in expressions such as:

być bliskim, być wiernym, być drogim + dative

Np.

Drużyna bliska moim ideałom.

Jestem wierny miejskiemu klubowi.

Piłka nożna jest droga mojemu sercu.

Exercises

EXERCISE 6. Complete the sentences with the correct forms of the dative.

Z zainteresowaniem przyglądaliśmy się (ostatnie mistrzostwa).....
.....

Muszę pogratulować (ten krakowski trener)
przejścia do finału.

Ten zawodnik jest wierny (swoój klub) od wielu lat.
(Kto) kibicujesz?

Zazdrościsz kondycji (maratończycy)?

Współczuję (wasza drużyna) przegranej w turnieju.

Text and vocabulary**100 metrów w 10 sekund**

Niemiecki sprinter Armin Hary, ze względu na swój biały strój w czasie startów, nazywany był “białą błyskawicą”. 50 lat temu w Zurychu jako pierwszy na świecie przebiegł 100 m w 10 sekund, ustanawiając ówczesny rekord świata. Okoliczności pobicia tego rekordu były niezwykle. Stuosiemdziesięciocentymetrowy biegacz znany był ze swego błyskawicznego startu i, niestety, częstych falstartów. I tym razem w Zurychu było podobnie. Hary osiągnął metę w niewiarygodnym czasie 10 sekund, ale sę-

dzia anulował bieg, twierdząc, że zawodnik popełnił falstart, a on nie zdołał w porę biegu przerwać. Hary zażądał powtórzenia biegu, ale do tego potrzebna była zgoda co najmniej dwóch rywali, których udało mu się pozyskać. W powtórzonym biegu Hary znowu wygrał, a stopery pokazały czasy 10 sekund. Po obradach jury rekord świata uznano.

Spośród Polaków tylko Marianowi Woroninowi udało się w 1984 r. przebiec 100 m w 10 sekund. Był to wówczas rekord Europy, a do dziś jest rekordem Polski.

Vocabulary

błyskawica <i>f</i>	lightning
błyskawiczny <i>adi.</i>	lightning
chętny <i>adi.</i>	willing to
niewiarygodny <i>adi.</i>	unbelievable, incredible
obrady <i>pl</i>	deliberations (of the jury)
okoliczność <i>f</i>	circumstance
ówczesny <i>adi.</i>	then
oznajmić <i>v perf.</i>	to announce
powtórzenie <i>n</i>	repeat attempt
pozyskać <i>v perf.</i>	to gain, to win
przebiec <i>v perf.</i>	to run (the distance)
sędzia <i>m</i>	judge
spośród <i>praep.</i>	among
sprinter <i>m</i>	sprinter, runner
stoper <i>m</i>	stopwatch
strój <i>m</i>	sports kit, attire
twierdzić <i>v imperf.</i>	to claim, to state
uznać <i>v perf.</i>	to acknowledge
wówczas <i>pron.</i>	at that time
żądać <i>v imperf.</i>	to demand
zatrzymać <i>v perf.</i>	to stop
zdołać <i>v perf.</i>	to manage (to do something)
zgoda <i>f</i>	permission

Phrases

co najmniej

at least

o jedną dziesiątą (sekundy)

by one-tenth (of a second)

pobić *v perf.* rekord

to break a record

popelnić *v perf.* falstart

to make a false start

ustanawiać *v imperf.* rekord świata

to set a world record

w porę

in time

Exercises

EXERCISE 7. Match the synonyms.

przebiec dystans

ustanowić rekord

zwyciężyć

poinformować

pobić rekord

zaakceptować

oznajmić

w tym czasie

uznać

szybko

błyskawicznie

wygrać

wówczas

pokonać dystans

EXERCISE 8. Underline the sports vocabulary in the text **100 metrów w 10 sekund.**

Grammar

■ Sports scores

In Polish the scores of sports competitions can be given in several ways.

1:0 – **jeden zero dla** + the genitive – e.g. **jeden zero dla Polski**

1:1 – **jeden jeden, jeden do jednego, remis**

After the preposition **do** a numeral in the genitive case has to be used, e.g.:

jeden do dwóch, do trzech, do czterech, do pięciu...